

Bo: tilegi sūt. p̄fitētūr. qui tales ſuſit punitus penitētia. Nō i-

buiuſmo =
di artes tā
tum penitē
tia viriſ
anni viten-
tur punien-
do ſortiſ. c.
i. ſed illud
meſſiſgō eē
diſpenſaſcōz
ſecundum
legem autē
ipſe male =
ficus capi-
te punitur.
ut. C. d. ma-
lefīc. l. ne =
mo. Jo.
Cuelto. i.

mopie. niſi ut ſuaz diuiciarū aūgmento
et poſſeſſione nō modica extenſione porre
da baptismal is ſeu porrochiales ecclieſie
penitus deſtruantur

Tincipit cauſa vicemaſexta

Quidam ſacerdos ſorti-
legus eſſe et diuimus
coūincitur apud ep̄m
correctus noluit cessa-
re ab ep̄o excōicat. tā
dez agens in extremis
recōciliat a quodā ſa-
cerdote ep̄o incōſulto. iñdicat ſibi penitē-
tia ſb quātitate tpiſ canonibꝫ p̄fixa.

In primū q̄rit. qui ſūt ſortilegi. **S**ed o-
an fit p̄ctm eſſe ſortilegi. **T**ercō a qui
bus genus diuimacōis ſup̄it exordium.
Quarto quoſ ſint genera diuimacōis
Qünktio an ſortilegi uſ diuini ſint excō
municādi ſi ceſſae noluerit. **S**exto an
excōicatus ab ep̄o poſſit recōciliari a p-
ſbro illo incōſulto. **S**eptio. ſi morienti-
bus ē iñdicēda penitētia ſb q̄ntitate tpiſ

Qui ſint ſortilegi. **O**torus diffinit ethimologiarum li-
bro octauo ita dicens.

Qui ſint ſortilegi.

Sortilegi ſūt. q̄ ſub noīe fide religi-
omis p̄ quasdā q̄ ſcōz ſeu ap̄loruz
woāt ſortes diuimac. n̄ ſcientiā p̄fiten-
tur. aut quarūcūq̄ ſcripturazz iñſpectōe
 futura promittunt.

Quod aut ſortes exquirere pecca-
tum nō fit. exēplis et auctoritatibꝫ
bus p̄batur. Cum enim achor de
anathemate furtim ſubripuſſz. t̄ ob eius
p̄ctm p̄plus cefus apud nayn hofibꝫ ter-
ga dediſſz. p̄cepit dñs iſoue ut ſortibꝫ ex-
quireret. quo peccate p̄plus in manibꝫ ho-
ſtiū cadere meruerat. iſoue p̄ceptū acci-
piēs mihi ſortes p̄imū ſup trib⁹. deinde
ſup familias. demū ſup pſonaz. t̄ ſors ita
decidit ſup achor. **S**aul q̄ cū pugnās
oſtra philisteos iuraz ſe interfectuz qui
cūq̄ ante ſolis occaſu de p̄plo ſomedēt ſor-
te dephendit ionathan filiū ſuū mel ome-
diſſe q̄d ſceptro accepat. Quez cū morti-

tūc poſſimus recurrere ad diuum auxiliū. vt. xx. i. q. ii. q̄ritur. t̄ in du-
bijs ſecundum leges decurrunt ab ſortes vt. ff. t̄i iſu. ſed cum ambo

• C. connu-
mia te leg.
ſi duobus.
et augūſt.
ſcripſit qui
bufdam cū
ciuitas ellz
obſella et
dubitaret
clerus qui
teberent
fugere qui
manere qđ
ſorte illud
ellz dirimē-
dum.

• Achor.
hystoriam
babes. i. q.
i. iii. Itē
peccato.

• M̄ayn.

ciuitatem.

• Saul.

ho e babes

.xx. ii. q. ii.

.q. Itē op-

pontur.

• Ors n̄
est.
mali. in fui
natura non
est mala t̄i
prohibetur
quia per
affidita-
tem labitur
talis. in p̄to
latriam ſi
cut eſt in iu-
ramento.
vt. xxij. q.
i. et iura-
bunt. Jo.

• On
Itati.
ione. quia
hoc fuit
diuina in-
ſpiratione
factum. ve
.xiiij. q. v.
dixit.

• N̄ i. qui.
id po-
tius. quia
p̄mittitur
minus ma-
lum vt eui
tetur ma-
ius. vt. xx-
xiiij. q. ii. ſi
quid veri-
us. et. xxij.
• q. i. con-
ſidera. et ē
ſimilis mo-
dus loquen-
ti. i. q. i. du-
ces.

• On ex-
emplio
cum priu-
legia. xvi.
• q. i. bmc ē
et. s. di.
i. iii. priuile-
gia.

Ni qui de paginis euangelicis ſortes
legūt. et ſi optandū eſt ut id potius
faciant q̄ ad demona ſuſlēda deurrant.
tamē iſta michi diſplicet ſuertudo ad ne-
gocia ſecularia t̄ ad vite huius neceſſi-
tem diuina oracula veille ouertere. **I**tē
beda ſup actus ap̄lorꝫ **E**xemplio mathei.

vt ione nō eſt ſortibꝫ in dñt credendus

Non exemplio mathei vel q̄ ionas p̄-
phetata ſorte dephensus fit in dñt
ſortibꝫ ē crededū. cū priuilegia ſingulorꝫ
ut ieronimus ait omunē legē omīmo facē
non poſſunt. Si qui tamē aliqua neceſſi-
tate opulſi deū putat ſortibꝫ exemplio a-
pſtolorꝫ eſſe ſuſlēdu. videant hoc ipſos
apſtos nō n̄ collecto fratrū cetu t̄ p̄cibus
ad deum fuſis egiffe. **D**e diuinis vero
ſcribit auguſtmus ita dicens.

Nō ſūt obſuāda q̄ a diuinis p̄cipiunt ſp-
uis ea cōtingat que ab eis prenūciantur

Llud. quasi licetiori. quasi diceret non videtur in tantum peccare.
Eminentiori. id est pulchriori. vel maiori.

Lloqua. que
hatebat spi
ritus phiro
nis in ven
tre qui mul
tis diebus se
quebat pau
lum et alios
predicato
res et cla
mabat. illi
fuit fui dei
q[ui] anunciat v
ba salutis.
vnde offens
fus. paulus
conuersus
est ad eam
et dixit spi
ritu. prec
pio tibi ut
recedas ab
ista et statu
recessit.

Qui sine
deo agelo
rum ergo a
liqua est sci
entia a dia
bolo. vt. q[ui]
v. c. epis
copi. in p[er]
ci. ar. contra
s. xxvii.
di. s. sed et
stra. vbi di
citur q[ui] a di
umis scrip
turis omnis
scientia sup
sie. micium.

Entrallegi voluit d[omi]n[u]s etiā illa q[ui] a diuī
natib[us] nō s[unt] d[omi]ni dicunt si acciderit
q[ui] d[omi]n[u]s nō sic accipie[re]da ut fiat q[ui] p[re]cipiun[er]e
ab eis aut colatur q[ui] colunt ab eis. ¶ Ide
li. i. de doctrina xpiana. **Institucōnes ho
minum que fūnt supersticiose vel non**

Ellud q[ui] est s[unt] institucōnes homin[um] p
tim supersticio[rum] ē. partim nō ē super
sticio[rum]. Supersticio[rum] ē quicq[uo]d institutū ē
ab hominib[us] ad facie[re]da ydola et colenda p[re]t
nēs. vel ad colēdam sicut d[omi]ni creaturā p[re]t
te ve illā creature. vel ad osultacōnes et
pacta quedā significacōnū cū demōib[us] pla
citata atq[ue] federata q[ui]lia sūt molimia ma
gica[rum] artiū. q[ui] quidē omemorare potiū q[ui]
docere solet poete ex quo g[ra]m[atica] sūt. s[ed] q[ui] li
cētiori vaitate auruspīcū et auguriū libri
Ad hoc etiā genus p[ro]met omes ligature
atq[ue] remedia que medico[rum] q[ui] disciplina
ordenat sive in precantacōnib[us] sive quibus
dam notis quas caraderes vocāt. sive in
quibusq[ue] rebus suspendēdis atq[ue] ligādis
vel etiā saltādis q[ui] ammō non ad reparati
onē corporū. s[ed] ad quasdam significacōnes à
occultas à manifestas q[ui] emētiori nomi
ne phisicā vocāt. ut q[ui] nō superstitionē im
plicare s[ed] nature p[ro]delle videātur. sic sunt
maues in summo singulariū auriū aut de
structionū ossib[us] ansule in digitis. à cū ti
bi d[omi]n[u]s singultiēti ut dextra manu pollicem
teneas. hijs adiungūtur milia immānissi
marū ob[ser]vationū. si mēbrū aliqd salierit
si iunctim abulantib[us] amicis lapis à puer
medius intēuenit. Hinc etiā illa sūt. limen
calcari cū ante domū suā trāsit. redire ad
lectum si quis dū se calciat sternutauerit
redire ad domum si p[ro]cedēs offenderit. vel
si vestis a soricib[us] rodat. Neq[ue] ad hoc ge
nere supersticōis p[ro]miciose segregandi sunt
qui olim genethiliaci p[er] nataliū p[ro]fide
racōnes diez nūc aut mathematici vocā
tur. nam et ipi q[ui] quis verā stellā posicōem
cū quisq[ue] nascitur osecūtur et aliquā p[ro]uesti
gāt. tñ q[ui] conātur inde vel actōnes nreas
vel actōnū euentū p[ro]ducē nūmis errāt hoc
aut genus formā acōnis aie salubriter di
uina auētas nō tacuit. neq[ue] ab eo sic def
rūt aiam ut p[er]terea talia negaret esse se
dāda. q[ui] falsa d[omi]n[u]s etiā a p[ro]fessorib[us] eoru
si etiā dixerint vobis inquit et ita euenerit
ne credatis eis. Non enim q[ui] imago sa
muelis mortui sauli vera p[ro]nūciauit p[ro]tea
talib[us] sacrilegia quib[us] illa imago p[re]sen
ta ē nūmis execrāda sūt. Aut q[ui] in actib[us]
ap[osto]lorū femīa vētri loqua verū testimoniu
p[ro]hibuit ap[osto]lis d[omi]ni ideo paulus ap[osto]lus pep
cit spūi illi. ac nō potius femīam illius de

Sed et illud. tangit illud quod legitur in iōue quia populus cir
cuncisus fuit a temporib[us] abrāte v[er]o ab illud tempus quo popu
lus exiuit d[omi]n[u]s egip[to]. sed
postea non
fae ruit cir
cumcisus qui
dragante ā
nis quibus
fuerit in to
serto. s[ed] cū
transierint
iordanem d[omi]n[u]s
nuo precep
tum fuit ut
vniuersitatis
cir circūdore
tur. q[ui]d fa
ctum ē et vi
xit dominus
iōue h[ab]uit
abstulit a te
opprobriu
egipti.

monij correctōe atq[ue] exclusiōe mūdauit.
D[omi]nes igitur artes homin[um] vel nugatorie vel
noxie supersticōnis ex quadā pestifera soci
etate homin[um] et domū quasi pacta infidelis
et dolose amicicie cōstituta penitus sūt re
pudiāde et fugie[re] a xpiano. ¶ Idez in li
de ciuitate dei. Nō e vita s[ed] mors iniqui
ficō vel curacō q[ui] a d[omi]nis u[er]o magis expetiē

Ovi fine saluatore salute vult h[ab]ere et
fine vera sapientia extimat se pruden
te fieri posse nō san[ct]us eger. nō prudēs sed
stultus in eg[oc]tudine assidua laborabit. t[em]p[er]e
citate noxia stultus et demēs permanebit. ac
p[ro]m[er]e ois inq[ui]sicō et ois curacō q[ui] a d[omi]nis
et magicis artib[us] u[er]o ab ipis demoniis i y
doloz cultura expetiē. mors potiū dicēda
ē q[ui] vita. et qui ea sectātur si se nō correxe
rim ad eternā pdicōez tendūt. psalmista
dicēte. omes d[omi]ni gentiū demōia sūt. qui p
deceptos homies alios decipe quotidie ge
stūt. ut pdicōis sue eos faciat fieri p[ro]cipes.
Itaq[ue] tec vanitas magica[rum] artiū ex
tradicōne maloz angeloz in toto terra
rū orbe p[er]imis seculis mualuit p[er] quandaz
sciam futuroz et infernoz et p[er] inuētōnes
eoz inuēta sūt auruspīcia auguracōnes et
ipa q[ui] d[omi]n[u]s oracula et nōgromātia. ¶ Idez
ofessionū li. iiiij. **Xpiana pietas plane**

Illos pla
tariorū expellit et dānat.
Inetarios q[ui]s mathematicos vocant
plane osulē nō desistebant. q[ui] q[ui] nullū eis
sacrificiū et nulle p[ro]ces ad aquē sp[iritu]m ob d[omi]ni
ationē dirigerētur. q[ui] tñ xpiana et vera pi
etas onter expellit et dānat. ¶ Idez iero.

Cultura sūt ydolatrie auguria seruare et
Sed stellarū requirere cursus
et illud adde. q[ui] qui fornicatur in
corpus suū peccat. p[er] solū illū corp[us] q[ui]
templū dei effectū est. s[ed] et illū q[ui] d[omi]n[u]s
omis eccl[esi]a corpus xpī ē. Et in oēm eccl[esi]az
vidi delinquere qui corpus suū omacula
uerit. q[ui] p[er] vñ membrū macula i omē cō
pus diffunditur. Est et illud opprobriū e
gipti. quod si neglexeris et post iordanis
trāhitū et post baptisimi secūdā circūcisio
nem retuse osuetudinis iustiōne sugge
ritur obseruare auguria. requirere stella
rum cursus et euentus. ex hijs futuroz ri
mari. ceterisq[ue] huiusmodi supersticōibus
implicari. Ydolatrie nāq[ue] mater est egip
tus. ex qua certum est huiusmodi oppro
bria pullulare. Que si trāfis iordanē sus
ceperis et hijs te laqueis rursus alligau
ris tecum fine dubio obprobria egip[ti] ē
bis. ¶ Hec autem sacrilegia non v[er]o a
deo sunt testanda. vt si aliquid de area v[er]o
de torculari demonibus fuerit immolatū.

Sed respo
testis est.
videtur er
go q[ui] non q
lit[er]t teneb
plurib[us] s
solus iutor
vt d[omi]nus
xxii. q[ui] in
non inferen
da. s[ed] e[st] scilic
et. xxiii. q
vñ. p[ro]p[ter]a
rea.

Iacet.
yolli.
sed ipsum y
tolotib[us] nō
potest omne
di. xxx. di. si
quis canē.

Q. iii. 7. ii
n.

Scierunt futura predicebat non qd ipse fuit habent probabiles cōiecturas pmo illa ratione quia b̄stilio ma teria sunt creati vnde subtili cōsiderant q̄ homines.

qd reliquū est ideo credatur esse immundus aut si ipm quod oblatū fuerat a nobis ignorantibus sumi otigerit ideo credamus nos deliquisse. ¶ Vnde augustinus ad publicolā. **Nō ideo reliqua sūt immunda qd de area vel torculari aliqd tollitur.**

Si de area aut ad demonū sacrificia. **T**orculari tollit aliqd ad sacrificia demōiorū scīete xpiano ideo peccat qd pmittit fieri vbi p̄tas ē phibēdi. qd si fēm nō opererit ā phibēdi p̄tātēz nō habuerit utitur mūdis reliq̄s fructib⁹ unde illa sōlatā sūt. **I**te ambro. in prima ep̄la ad corinthios. **I**mμmīs ē a reatu q̄ emicet aliqd nescit ydolis immolatum.

Lacet aliqd pollutū fit p accidentia id ē p oblatōez idoli cū tñ nescit q̄ emit nullū patiēt scrupulū et apd dēū imūmis est.

Aut genus diūmacōis exordium supserit et q̄t fint ḡna. eī aug. exponit in libro de natura demonum ita dicens. **D**e multiplici genere diūmacōis.

Igitur gen⁹ diūmacōis cōnis. **A**p̄is fertur esse inūtū vel allatus. Varro aut̄ dixit diūmacōnū q̄tuor esse ḡna terrā. aquā. aerē. et ignē. **H**inc geomātiā idromatiā eromatiā ypromatiā dcāz autumāt. Diūmī dicti sūt q̄ do plenī. diuinitate em̄ se eē plenos simulat et astucia quadā et fraudulētia hōib⁹ futūa ostētāt. Duo aut̄ sūt ḡna diūmacōis ars et furo. **I**ncātatores at̄ dicti sūt q̄ artez ydoloz nefarias p̄ces emittūt. et funesta sacrificia offerūt. h̄isq̄ celebtabi. **D**monū accipiūt r̄nsa. Aruspices nūcupat q̄h̄ horaz inspectores. Dies em̄ et horas in a gendis negocijs opibusq̄ custodiunt. et quid p̄ singla tpa debeat obfuaē homies intendūt. h̄i etiā exta pecuduz inspiciūt et ex eis futura p̄dicūt. Augures sunt q̄ volatus auiū et voces intendūt. aliaqz signa rez vel obfuaēnes improuisas hominib⁹ occurrentes ferūt. **I**dē sunt et auspicias. nā et auspicia sūt q̄ inter faciētes obfuaēt. Deā sūt aut̄ auspicia q̄i auiū spicia et auguria q̄h̄ auiū garria id ē voces et lingue. **I**te et auguria q̄h̄ auigeriū qd aues gerūt. Duo aut̄ sūt ḡna auspicioz. vnuz ad oculos. alterū ad aures pt̄mēs. Ad oculos sc̄z volatus. ad aures vox auiū. **H**ic tonisse a phitōio appollime dicti q̄ is auditor fuerit diūmādi. Astrologi dicti sunt eo q̄ i astris augurātur. Benethiliaci appellati sūt ppter natalicioz. fidēraco nes diez. Beneses em̄ homi p. xii. celi signa describunt fidērūq̄ cursus nascentium mores actus et euētus p̄dicē conātūr. id ē quis quali signo fuerit nat⁹ a quē effēctū h̄eat vite q̄ nascitur interpretātur. **H**ij

sūt qui vulgo mat̄ematici vocātur. cui⁹ sup̄sticōis genus stellacōes latē vocāt id ē notacōnes siderū quō se habeāt cum quisq̄ nascitur. **P**rimū aut̄ genus id ē stellaz interpretēt magi nūcupatū. sic de h̄is legitur qui in euāgelio natū xp̄m anūciauerūt. Postea hoc noīe soli mat̄ematici dei sūt. cui⁹ at̄is scīa vsq̄ ad xp̄m fuit ocessa. ut xp̄o edito nemo exīde natūritatē alicuius d̄ celo interpretetur. **H**o rospici dicti q̄ horas natūritatis homi spe culētūr diffīlē et diūso fato. Sortilegi sūt qui sub noīe tē. ut sup̄. Salitores vocati sūt. qui dū eis mēbroz quecūq̄ p̄tes sali erint. aliqd exīde sibi p̄sperū seu triste significare p̄dicūt. **C**ueritūr aut̄ de natura demonū cuius nature fint. an futuā p̄scire valeāt. vel quod modis futuā p̄no sciant. **D**e h̄is ita scribit aug. i eōd li. **Quot modis demones futura p̄noscent**

Sciendū ē hāc esse naturā demonū. Ut aerij corporis sensu terrenoq̄ corpū sensū facile p̄cedat celeritate etiam ppter aerij corporis sup̄iores mobilitatem nō solū cursus quoūlibz rez vel homi ul̄feraz verū etiā volatus auiū incōpabiliter v̄mcāt. quib⁹ duab⁹ reb⁹ quātū ad aerium corpus attinet. prediti hoc est acūmē sensus et celeritate motus multo ante cogitata p̄nūciant. que homines p̄sensus terreni tarditate mirentur. Accedit etiā demonib⁹ p tam longuz tempus quo eoꝝ vita p̄tendit. rez longe maiori experientia q̄ p̄t hominib⁹ ppter breuitate vite p̄uenire. p̄ has efficacias quas aerij corporis natura sortita est. nō solū multa futura p̄dicūt hominib⁹ demonēs verū etiā multa faciūt. Que qm̄ homines dicere nō possunt aut̄ facere eos dignos quidā quib⁹ seruāt et quib⁹ honores diūmos deferūt arbitrantur. inuestigante maxime vicio curiositatis ppter amorez felicitatis false atq̄ terrene et excellētie temporalis. **N**unc ergo q̄ de diūmacōe demonū questio est. p̄mū scienduz ē illos ea plerumq̄ prenunciare que ipsi facturi sunt. Accipiunt enim sepe potestatē morbos immittere et ipm aerē viciando morbidū reddere. et pueris atq̄ amatorib⁹ terrenoq̄ comodoz malefacta suadere. de quoꝝ morib⁹ certi sunt quod fint eis talia suadentib⁹ osensuri. Suadent miris et inuisibilib⁹ modis p̄ illam subtilitez corpora hominū nō sententium penetrando et se cogitacōib⁹ eoꝝ p̄ quedā imaginaria visa miscēdo hue vigilatiū seu dormientiuꝝ. Aliqñ aut̄ non que ip̄i faciūnt sed que naturalib⁹ signis futura p̄noscent que signa in hominū sensus venire non possunt ante p̄dicunt. **N**eḡ enim quia p̄uidet medicus qd p̄uidere nescit huius

Item sicut medicus al quis vībet per signa sibi nota que nos non vīdemus sic d̄ mones. Itē ex signis q̄ p̄cedūt ex animo homi nis preuident quedā futura. Itē q̄ dicta p̄ p̄tērā au dierunt ex q̄ bus futura predican.

Cogi tacōmbus ergo videāt q̄ diabolus nouit cogi tacōnes hominū. Sed contra sol⁹ deus seit oculata cordi uni. xxxi. di. erube sciant. h̄ ip̄e sejōm de ls corrigit j.c. p̄. v.

Item quia p̄atiquatā tem multa scīunt que nos ppter breuitatem tēpōs scīē nō possum⁹ Item quia ipsimet cōfuerunt morbos immittere et illud ipsi p̄dicunt q̄ a liq̄s sit habitus mālum.

Si quis
philaterij
laterie di-
cuntur car-
te in qmbo
continetur
incatatores

Qui dī
cōnes in
domos suas
qm legem
istū cōremā
tur. sed ille
in cuius do-
mo tec̄ fūt
post publis
cōnez bo-
noz in ex-
lum mitti-
tur. vt. C.
de malefī.
nullus. la.

Dicit.
pter sege-
tes nūquid
ergo hic re-
phenditur
astronomia
nunquid p-
rentos & di-
spōsiciones
lune lūcītūz
est rusticis
confitorare
tempus se-
minandi. et
medicis tē-
pore pocō-
num et mi-
nūdūnum.
certe tec̄ n̄
reprobātur
h̄ illi repro-
bantur qui
credunt in
esse necessi-
tatem supi-
oribus vnde
nō est dicē-
dū q̄ supio-
ra fūt cau-
sa rez. licet
fūt signa
rerum.

Si q̄
epus.
confuluisse
nota p̄ loco
lo oīl o pu-
niri fūt fa-
ciat autem
fūt non. he
p̄ sola w-
cōne p̄-
mt. qui w-
cat clericū
ad iudiciū

Artis ignarus ideo tū hūdus est diūntus.
Quid autē mirū sit quēadmodū ille corporis
humanī vel perturbata vel mortificata tem-
perie seu bonas seu malas futuras pūdet
ualitudīmes. sic demōes in aeris affectōe
sibi notas nobis ignotas pūdet futuras
tēpestates. Aliqñ hōim etiā dispositōnes
nō solū voce platas veruz etiā cogitacōe
ceptas. cū signa quedā ex aio exprimun-
tur in corpore tota facilitate p̄discēt. atz
hōim etiā multa futura pñūciant. alīs vi-
delic̄ mīra q̄ ista disposita non nouerunt.
fallunt etiā studio fallēdi & inuidā volū-
tate q̄ hōim errore letantur. Sz ne apud
cultores suos pondus auctoritatis amit-
tant. id agūt vt interptib⁹ suis signorum
q̄ suoū s̄ectorib⁹ culpa tribuat q̄ ip̄i
mali decepti fuerint vel mēriti. Nonunqz
vero ip̄i maligni spūs et illusores homīm
atz mūasores salutis eoz solent predice-
re defectū culture sue et ydoloz rūmam
quatēmus p̄sc̄i vīdeātūr qđ in singulis re-
gnis à locis vētūr. et qđ aduersi suefa-
ctōni stīngere possit. qđ etiā illi q̄ gētiliū
historias legūt nō ignorant. Quid ergo
mirū si iam immītē tēploz & simulacro-
rum euerſōe quā p̄phete dei sumītāto aū
p̄dixerāt. serapis demō alicui cultoz suo-
rū hoc de pximo p̄didit ut suaz q̄i diūma-
cōne recedēt vel fugiens cōmendaret.
¶ Qd autē hōim dispōnes cogitacōne cō-
ceptas p̄ extēiora signa diabolus dephe-
dat non firma racōne vīdī approbatum.

Vnde idē aug. in li. ii. retractatōnū ait

**Quod excorporeis mōtib⁹ internas aie-
cōgitacōnes diabolus op̄bēdat res
vōdam loco. occultissima est.**
dixi demones aliqui hōim dispositōnes nō
solū voce platas verū etiā cogitacōne cō-
ceptas cū signa quedam ex aio exprimē-
re in corpore tota facilitate p̄discēt. rem dixi
occultissimā audaciōi aſſerōne quam dī-
bui. Prā puenire ista ad noticiā de monum
p̄ nōnulla et expīmēta optū ē. Sed vtrū
signa quedaz denē ex corpore cogitatūm
illis sensibilia nos autē latentia an alia vi-
spūali ista cognoscant. à diffīllie p̄t ab
hōib⁹ à omīmō nō p̄t inuenīri.

Quod autem sortilegi et diūni fi-
cessare noluerint excommunicāti
sunt racōne et auctoritate proba-
tur. Est enim quoddam genus culture y-
dolorum ex demonum osultacōmib⁹ futu-
ra p̄dicere. Sicut em̄ auarug q̄ cultū deo
debitū nūmo impēndit. ydoloz cultor ab
ap̄lo noiatur. sic illi qui futura que ex dei
oraciōnō nōnunquam reuelata inuenītur
vel demonū osultacōne vel quib⁹ libet p̄stī
gīs inuenīre laborāt. diūmitatis iura cre-
atūris attribūnt. futura em̄ p̄sc̄re solius
dei ē. qui in sui cōtēplacōne etiā angelos

illa p̄sc̄re facit. Vnde ps̄ias ait. P̄trōra
et nouissima annūciate michi & dicā q̄dij
estis. Cultores vero ydoloz a fidelīū con-
mūione sepāndi sūt. Vn̄ ap̄s ait in ep̄la
ad corīthios. si q̄s frat̄ fornicator a auar-
us aut ydolis hūies cum eiusmodi nec ei
būsumere. Hōim etiā i decreto gregō-
rii iumoris legīt. **Anathēma fit qui ario-
los aruspices vel incatatores obseruat.**

Si quis ariolos aruspices incatato-
res obseruauerit a philaterij eorum
vñ fuerit anathēma fit. ¶ Itē ex archi-
ritano ocilio. ca. xxiiij. **Quiquēmō peni-**

teat qui diūmacōnes expētunt.
Vi diūmacōnes expētūt & morē gen-
tiū subsecūtur. vel i domos suas hūiūmo-
di hōies introducunt exqrēdi aliqd arte
magica a expiāndi cā sub regla q̄nquēmō
iaceat scdm gradus penitentie diffīlitos

CItē ex oc̄līo. martini ip̄e. **Elemeṭa colere**
lune stellarū cursus in suis op̄iba obserua-

DOn liceat. **re nō licet cristianis**
xp̄ianis tenē tradicōes gētiliū et
obseruare uel colē elemēta a lune a stellarū
cursus. a manē signoz fallaciaz p̄ domo
facēda. vel ppter segetes vel arbores plā-
tadas vel coīugia sociāda. Scriptum est
enīm. Dīnnia q̄ facīt in verbo a in ope-
oia in noīe dīni ihū xp̄i Facite grās agen-
tes. deo. Nec in collectōib⁹ herbarū q̄ me-
dicinales sūt aliq̄s obseruacōnes vel incatā-
cōnes liceat attēdere. n̄ tñ cū simbolo di-
uino a oracōne dīnica ut tñ deus creator
omīmō & dīns honoret. Si q̄s autē paga-
noz obserudinē sequēs diūmos & sortile-
gos in domū suā introduxēt q̄i ut maluz
foras mittat. a maleficia inuenīat vel lu-
stracōnes paganoz faciāt q̄nq̄ annīs pe-
nitētiā agāt. Mulierib⁹ q̄ xp̄ianis nō li-
ceat in suis laneficijs vanitatē obseruare.
sed deū inuenīt adiutorē q̄ eis sapiētiā
texēdi donauit. ¶ Itē ex ocilio laodicē
si caplo. xxx. **Saceris officijs dediti magi**

DOn oport̄z vel incatatores nō fiant
saceris officijs deditos clericos ma-
gicos vel incatatores existē a facere phi-
lateria q̄ aīaz suaꝝ vīcula oprobāt. hos
autē qui talib⁹ rebi vtūn̄ proici ab ecclīa
iussimus. ¶ Itē ex ocilio toletano. iiiij. ca-
pitulo. xxx. **Honore priuetur ep̄s q̄ wa-**

Eps autē p̄ess̄r a diaconus vel qui
libet de ordinib⁹ clēicos aruspices a incatatores
a ariolos a cōte augures vel sortilegos vel q̄ p̄fitētūr artē magīcā a ali-
q̄s eoz filia exercētes osulisse dephens⁹
fuerit. ab honore dignitatis sue suspēsus
mōsterij cura excipiat. ibiq̄ penitētie p̄p-
tue deditus scelus admīsus sacrilegij sol-
uat. ¶ Itē ex agathēi ocilio. ca. xxvij

Liqui
trīs
scōp patrī
tā fīctūr
spēcōe fū
vīlāicus
cere ab ec
co p̄pā
hōi p̄ diū
Dr
min
uerū. n̄l
esse decē
las omīmō
nolū nō
terdicto
notario
Eri
ad
sortileg
follicie
seas. Sti
quoscūg
ris distri
ocif. auct
lai. ūma
Glar
credītē
tūtūr el
mādas c
se omīmō
Contsor
A D
lop
tilegos f
pastoral
Qd hem
si hī sun
Si vero
sūt in pe
thagni
R Liqui
tī. vēl
tocere. nā
sīlī ē culpa
prohibita
discere & vō-
cere. vt. C.
de malefi-
ne culpa. et
multa sunt
q̄ melius ē
ne scire quā
scire. xxvi
il. di. q̄uis
obrātu est
. C. de here-
tiē. q̄ēcūs.
vītra medi-
um. vībi dī
q̄ ille q̄ illi
cīta vocet.
vel de por-
tāt vel p̄ue-
nitur vītio
suppliō.
discipuli vī-
ro pūmū
decē libris.

luri. sed ibi
loquitur te
huis quibus
centi causa
venerunt no
tamen bida
cerunt. h. s.
eo qui bida
cit vel con
suluit. Ites
contrarium
est. xxvii.
di. q. de men
sa. seb illi bi
scabant non
ut sequeren
tur ea. h. ut
alios per ea
possent ob
uiare. xxv
ip. di. legi
mus.

S. Oretes
discreti
mimatis. id
est ubiqutis
vel diuini
candis.

Aliquati clēici siue laici studēt augu
stini et sibz noīe fide tūlīgōis p̄ eas q̄i
scōz patrū sortes vocāt diuīmacōis sciē
tiā fitētūr. a p̄quarūcunḡ septuraz m̄
spectōe futura pmittūt. hoc q̄cūq̄ clēic⁹
vel laicus detectus fuerit et osulere vel do
cere ab ecclia habeat extraneus. Item
leo pp̄a. iii. epis britanīe. **Sors nichil a**
llud q̄ diuīmacō et maleficiū esse deēnītūr

Sortes quibz cūcta vos v̄tis discri
mimatis puīceis q̄s patres dāna
uerūt. n̄l aliquid q̄ diuīmacōes et maleficia
esse decernimus. Quāobrem volumus il
las omīmo dānari et vltra inter xpianos
nolūq̄ noiari. et ne exerceat anathatis m̄
terdicto phibem⁹. **Ite greg. adriano**
notario. **Incātatores sortilegos velut xp̄i**

Drad nos q̄ quosdā incātatores atq̄
sortilegos fuēt msecut⁹. et omīmo nobis
sollicitudinē zelūq̄ tuū gratū esse ogn
scas. Studij em̄ tui sit sollicite querē. et
quoseūq̄ huiusmodi xp̄i mimicos inuen
ris districta vlcōne cortizē. **Item ex**
ocīl. aurel. **Excoīcetur clēicus möchus**

laic⁹ diuīmacōes auguria uſ sortes secut⁹
Squis clēicus vel möchus vel secu
laris diuīmacōem vel auguria esse
crediderit obſuāda. vel sortes quas men
tiūtūr esse scōz q̄buscūq̄ putauerit inti
madas cū h̄is q̄ eis crediderint ab eccl
ie omīione pellātūr. **Item greg.**

Con̄ sortilegos et v̄doloz cultores custo

Qontra p̄do dia pastorali inuigilet
lorz culturas vel aruspices atq̄ sor
tilegos fraternitatē tuam vehementi⁹
pastorali hortamur inuigilare custodia.
Qd si emēdare se a talibz nolle repereris
si hui sunt verberibus volumus casti gari
Si vero liberi inclūtōe digni districtāq̄
sūt in pena dirigēdi. **Ite ex ocilio car**
thagīmē. caplo. xxxix. **Ab ecclia sepe au**

Hgurijs vel incātacōibz deſeruiens.
Hgurijs vel incātacōibz deſeruentē
ſimiliter etiā iudaicis ſupſtīcōibz vel fe
rijs in herētē a ouētu ecclie ſepādū p̄cipi
m⁹. **Ite ex ocilio a quirēti caplo vltio**
Sortilega et magīca arte epi modis om

Episcopi m̄bi eliminare ſtudeant.
Eorūq̄ ministrī omībi viribz elabo
rare ſtudeat ut pmīcōaz etiā a zabulo in
uētā ſortilegā et magīca arte ex prochījs
ſuis peitus eradicēt. et fi aliquē virū aut
mulierē huiusmodi ſceleris ſectatore ſue
niūt turpīt de honestatuz de prochījs ſuis
eiciat. Ait em̄ ap̄ls. Hereticū hoīem poſt
pmā et ſecūdā correctōnē deuita. ſciēs q̄
ſubuersus ē q̄ eiusmodi ē. Subuersi ſunt
et a diabolo captiuū tenēt q̄ relido crea
tore ſuo diaboli ſuffragia q̄runt. et ideo
a tali peste debz mūdarī ſcā ecclia. Illud

et nō ē omittedū q̄ quedā ſcelēate mul
eres retro poſt ſathanā ouerſe demonum
illuſtōibz et fantasmatibz ſeducte. cre
dunt ſe et pſitēt cū diana nocturnis horis
dea paganoz vel cum herodiade et inmu
mera multitudinē muliez eq̄tare ſup q̄ſ
dam beſtias. et m̄ta terraſ ſpacia in
peſte noctis filētio p̄trāſire eius iuſſōibz
obedire velut dñe. et certis noctibz ad ei⁹
huicū euocari. Sz vtīmam lee ſole in p̄
fidia ſua piffent. et nō multos ſecū ad in
fidelitatis iteritū p̄traxiſſent. Prā et inmu
mera multitudinē hac falſa opione ſcepta
h̄ vera ee credūt. et credendo a recta fide
deuiāt et errore paganoz inuoluūt. cū a
liquid diuīmitatis a numinis extra vnum
deū arbitratūr. Quia ppter ſac̄dotes p̄ ec
clehas ſibi omissas populo dei omī inſtan
tia p̄dicare debēt ut nouerit h̄ omīmo fal
ſa eſſe. et nō a diuīmo ſz a maligno ſpiritu
talibz fantasma ſtētibz fideliū irrogari
arbitramur. Si quidez ipſe ſathanas qui
transfigurat ſe i angelū lucis. cū mentez
cuiusq̄ mulieris cepit et hāc p̄ ifidelitate
ſibi ſubiugauerit. illico transformat ſe in
diuīsaſ pſonaz ſp̄es atz filītudies et mētē
quā captiuā tenet i ſomniis deludēs mō
leta modo tristia modo ognitas modo in
cognitas pſonas oſtendēs. per queq̄ de
uia deducit et cū ſolus ſp̄u h̄ patiſ mſide
lis hoc non in aia eſſe ſz in corpe euemre
opīat. Quis em̄ in ſomniis et nocturnis
viſiōibz nō extra ſeipm educiſ et multa
videt dormiendo q̄ nunq̄ vigilando vide
rat. Quis vēo tā ſtūt⁹ et ebes ſit q̄ h̄ om
nia q̄ in ſolo ſp̄u ſiunt etiā in corpe acci
dere arbitret. cū ezechiel pphā viſiōes do
mi in ſp̄u et nō in corpe vidit et audiuit ſic
ip̄e dixit ſtatī inquit fui in ſp̄u. et paulus
nō audet ſe dicē raptū in corpe. Omībō
itaq̄ publice annūciādū ē. q̄ talia cre
dit et h̄is ſiſa fidē p̄dit. et q̄ rectaz fidem
nō h̄z nō eſſe eius ſz illius in quē credit
id ē diaboli. Prā de dño nro ſcriptū ē Om
nia p̄ ip̄m ſea ſunt. Quisquis ergo credit
poſſe fieri aliquā creaturā a i melius aut
in deterius immutari a traſformari i alia
ſp̄em vel in alia filītudinē n̄ ab ip̄o creato
re q̄ omīa fecit et p̄ quē omīa ſcā ſunt p̄
culdubio mſidelis ē et pagano deterior.
Nōnulli inueniunt q̄ mēno liuo. e pmo
ti in pñciez ſuoz mimicoz altare ſacrī
reſtibz exiūt a lugubri veſte accigūt vel
oueta lumīarioz obſeq̄a dei ecclī ſub
trahūt. vel miſſam p̄ reque defunctoz pro
mulgatā p̄ viuīs celebrāt homibz quoq̄
omīm maleficia neq̄ffima toletanū ociliū
odemnat dices. Abiciatur ſacerdos qui

Obmī maleficijs operam dederit.
Vicūq̄ ſacerdotuz uſ ministroz de
inceps cā cuiuſlibet doloris pmotus aut

Itēz habet
hic q̄ alio
moto puni
tur nobilis
q̄ ignobilis
vt. xxiii. q.
i. qui otra
xii. q. i. fra
emitas. Jo.

E Dico
pi. vti
nam. id est
utīmam non
plures. ſimi
lis est expo
ſitio. i. q. i.
duces.

Sed in
corpo. i. i
corpo ſe
fu precipi.

Ovicū
qz. do
loris. n̄ ſote
ido faciat
quia eccl
ia ſua ſpoli
atur vt illō
in ſignū me
moris faciat
ſicut quidā
ponunt ſpi
nas ſuper al
tare ſicut e
tiam tenu
dat. altare
in paſſione
domini i ſig
nuz tristie

Satisfa
ctio. ar. q. n.
aliquis fa-
tis feceris
crimine vel
inde egerit
penitentiaz
amplius no-
sit opus ac
culari s. sit
publicatus
crimen. vt
no. xxxiiij. q.
ij. ammo-
nere.

Dec mi-
rum. a
natuitate.
qua ab an-
gelo fuit
nunciata na-
tuitas ei.

altare vestib⁹ sacris exuere psumperit. à
qualibet alia lugubri ueste accinxerit. seu
etiā si osueta liminarior⁹ obseq⁹ de tēpo
dei subtraxerit vel extigui pcepit. si eū an-
tea vere penitidis coia metropolitano sa-
tissatio nō purgauit. loci sui dignitate
se nouerit et honore priuari. Illis pculdu-
bio psonis ab hac vltion⁹ smia sepatis q
à otiamiaconē sacror⁹ ordinū vel subuer-
sionē sancte fidei metuētes. à hostilitatem
vel obsidionez pferetes seu etiā diuinoz
iudicioz smiam metuētes fecisse otigerit
in quoz fcō plus hūilitas q̄ deus placa-
tur q̄ interm̄ liuoris dolofitas declaratur
Pleriqz etiā sacerdotū sauciati mimicicie
dolo missam p requie defundor⁹ pmulga-
tam fallaci wto p viuis student celebra-
re hoib⁹ ut is p quo ipm offeret sacrificiū
mortis incurrat piculuz. pīnde nrē elegit
vnamimitatis ouētus ut si q̄s dēmeps ta-
lia ppetrass̄ fuerit detectus a ppri⁹ de-
natur ordinis gradu. et tā ipē sacerdos q̄
etiā ille q̄ eū ad talia pagenda incitasse
p pendit exilij ppetui ergastulo relegen̄.
Ex pmissis auctoritatib⁹ colligitur. q̄
arioli aruspices incatatores sortilegi atz
ceteri huiusmodi sectatores ab ecclia sūt
eliminādi. et n̄ respuerit ppetuo excōicā-
di. **S**z q̄ m̄ anqrēi vltio caplo ea que
fiūt p incatatores nō m̄ corpe s̄ m̄ spū fi-
eri dicūt. aug. m̄ li. de ciuitate dei idē vi-
detur asserere ita dices. **Que magōrum
prestigijs fiūt non vera sed fantastica eē**
Ec mirū de ma-
goz p̄stigijs quoz m̄ tm̄ prodiere
maleficōz artes ut etiam moisi m̄ illis si-
gnis resistēt vertētes virgas m̄ dracōes
aquā m̄ sanguinē Fertur etiā m̄ gētiliū li-
bris qd̄ quedaz maga circe socios vlipis
mutauerit m̄ bestias. Legitur etiā d̄ sacri-
ficijs qd̄ archades deo suo lyeo immola-
bat ex quo q̄cūq̄ sumerēt m̄ bestiaz for-
mas ouerterēt. Sz h̄ om̄ia magicis p-
stigijs potius fnggebāt q̄ veritate rerum
opleretur. Ut igit̄ ipi errores ignoranti-
bus manifesti fiat de eoz p̄prietate atq̄
muētorib⁹ iuxta tradicōne maior⁹ p̄mūz
dicere ogranuz arbitram̄. **M**agi sūt q̄
vulgo malefici ob magitudinem facinor⁹
nuncupantur. h̄i sunt qui pmissu dei elem̄
ta cōcutiūt. turbāt mentes hoim mīmus
ofētiū m̄ deo ac fine villo venēti haustu
violentia tñ carminis homies interemūt
Vnd & lucanus. Mens hausti nulla same
polluta venēti incatata pit Demōiba aut̄
accitis audēt ventilare ut quosq̄ suos pe-
rimāt malis artib⁹ mīmīz. h̄i sanguine
etiā vtūtūt et vītimis sepe otigunt cor-
p̄a mortuor⁹. **N**igromāticī sūt quoz
pcātac dīb⁹ vītēt mortui resuscitari dīma-
re & ad interrogata respōdē. Nigro enim

grece latine moreuus. mācō diuimacō nū
cupatur. ad quos suscitandos cadaueri
sanguis adicit. Nā amare sanguinem de-
mones dicūt. Ideoqz quōtēscunqz m̄
gromātia fit crux aque misceſ. & colore
sanguinis facilis puocātus. N̄dromāti-
ci ab aqua dī. Est em̄ ydromātia i aqua
rū inspectōe vmbreas demonū euocare. et
imagines ludificacōis eoz vidē ibiqz ab
eis aliqua audire vbi adhibito sanguine
etiam mferos phibentur suscitare. & ifra
ad h̄ om̄ia supdēa ptimēt ligature execra-
bilium remedior⁹ que ars non cōmendat
medicoz seu in p̄cantacōibus seu in ca-
racteribus suspendendis atq̄ ligandis. m̄
quib⁹ om̄ib⁹ ars demonū ex quadaz pesti-
fera societate hoim & angelor⁹ maloz ex-
orta ē. Vnde & cūcta vitāda sunt xpiano
et om̄i penitus execracōne repudianda
atq̄ dānāda. **A**uguria sūt auīu. h̄ aut̄
friges p̄mi muenerūt. p̄stigiū vero mer-
curius prius dī muemisse. dictū aut̄ ē p̄sti-
gium qd̄ p̄stringat aciē oculoz. Aruspī-
cīme artē p̄m̄ etruscis tradidisse dī qdaz
tages hic examinis aruspīcīmā dictauit.
et postea nō apparuit. Nam dī fabulose a-
rante quodā rusticō subito ex glebis ex-
iluisse et aruspīcīmā dictasse. q̄ die mortu⁹
ē. quos libros romani ex etrusca lingua
m̄ ppriā mutauerūt. Ibis ergo portetis
p̄ demonū fallaciā illudit curiositas hū-
na qn̄ id impudēter appetit scire qd̄ nulla
racoe eis opetit inuestigare. h̄ ptas ideo
dat immūdis spiritib⁹ ut puersos fibi ap-
tent hoc ē prauos hoies seducāt. illos qui
spnūt veritatē et credūt mēdācō. & iuxta
pauli smiam sanā doctrīmā nō ferūt. Sz ad
sua desideria coaceruabunt fibi magistros
pruriētes aurib⁹ et a veritate qd̄ auditū
auertēt ad fabulas aut̄ ouertetur onera-
ti pccīs. ducēt varijz de siderijz semp̄ di-
scentes et nunq̄ ad scientie veritatē pue-
niētes. Quēadmodū aut̄ iamnes et man-
bres restiterūt moisi ita & isti refistūt ve-
ritati. hoies corrupti mēte reprobi ēea fi-
de s̄ vltra nō pficiēt. Infipētia eoz ma-
nifesta erit oib⁹ sic & illoz fuit. nec ido q̄s
quā credere debet quōlibet magicis arti-
bus aliquid posse facere sine pmissu dei. q̄
om̄ia que fiunt aut̄ iusto iudicō facit aut̄
pmissu suo ita fieri finit. qd̄ p̄dēi magi le-
gūtūr similia fecisse moisi q̄ virgā suā p-
iecit & ouersa ē m̄ draconē piecerūtqz fin-
guli virgas suas q̄ verse sūt m̄ dracones.
Sz deuorauit virga moisi virgas eoz. Nō
enī fuerunt creatorēs draconū nec magi
nec angelī mali q̄b⁹ mīmīz illa opabā
tur. Insūt em̄ reba corporeis p̄ om̄ia ele-
menta quedaz occulte rōnes seminariē q̄
bus cū data fuerit oportunitas tpalis at
q̄ cālis prumpūt m̄ species debitas suis

Derma
n.t. vt. s. p.
x. di. quas
lis.
Titulus
is est argu
mentis Jo.
Nō. vi.

Q uod
au:
tez
ab episco:
po. certū ē
q̄ ligatum
a maiori mi
nor non po
test absol
uere. vt. xx
i. di. infens
or. et. c. de
mī. et ex
tra d. elect.
innotuit. m
fī. art. cu
lo mortis.
vt extra te
sen. ex. non
dubius. ma
gister tñ lā
gus profe
quatur que
stionem. an
p̄buer pos
sit reconcili
are penitē
tes. dicas
ergo q̄ est
reconcilia
tio quedaz
publica q̄
dam prīua
ta. publica
solus ep̄us
potest recō
cilare. ut. q̄
di. m. capi
te. illa non
fit nisi in ē
mine q̄ to
tam vriedem
cōmouet.
vt. j. e. c. ul
ti. pruata
autem po
test sacer
dos reconci
liare ecclie
vt. j. e. pres
biteri. et tē
pote necessi
tatis quili
bet potest
alium recō
ciliare. vt. w
condi. iii.
sanctum.
Johannes.
Metro
politanū. i³

modis et finibz et sic nō dicuntur ageli q̄
 ista faciūt aialiu creatores sic nec agri
 cole segetū vel quoruūq̄ i terra gignē
 tum creatores dicēdū sūt. q̄uis nouerūt
 p̄bere quasdaꝝ visibiles p̄rietates vel o
 portunitates et cās ut illa nascātur. Nō
 aut̄ isti faciūt visibiliter b̄ illi inuisibilis
 Deus vero sol⁹ unus creator ē. q̄ cās ip
 fas et seminarias rōnes rebz iseruit. Pre
 terea quidā putāt q̄rendū quō scriptuā
 narret phitonissam samuelē pphaz susci
 tasse ad colloqū saulis imp̄fissimi regis.
 si phitonica diuimacō errori magice ar
 tis deputāda fit. Quibz ita rñderi p̄t. In
 dignuz omnino facimus esse si b̄m verba
 historie cōmodeſt assensus. Quomō enim
 p̄t fieri ut arte magica attraheret vir et
 a nativitate sanctus et vite opibz iustus.
 At si nō attract⁹ ē oſenſit q̄ vtrūq̄ d̄ iu
 sto credē aduersū ē. Nullū em̄ ſuſfragiū
 h̄z iuſticia fi attractus a voluntarius ami
 fit meritū ſpūale qd̄ poſitus in carne que
 fierat qd̄ valde absurdum est. q̄i qui b̄m
 iustus recedit p̄manet iustus. Porro b̄
 est p̄ſtigū ſathane q̄ ut plurimos fallat
 etiā bonos h̄tē in p̄tāte ſe cōſingit. quod
 apl̄s oſtēdit inter cetera dicens Ip̄ſe ſa
 thanas trāfigurat ſe in angelū lucis ut
 em̄ erroreſ. faceret in quo glorificareſ i
 habitu viri iusti et nomine ſubornauit ſe
 ut nichil p̄ficē ſpeſ quā p̄dicabāt dei cul
 toribz mentiretur. q̄i b̄m exēutes iustos
 ſinxit in ſua eſte p̄tāte. Sz b̄ quoſdaꝝ fal
 lit q̄ de morte ſaulis et filiū eius nō fit mē
 tit⁹. q̄fi magnū fit ſathane ante occasuz
 mortez corporis p̄uidere. cū ſigna quedam
 ſoleāt appārē morituris. quippe a quibus
 dei p̄tētio amota vīd̄r quātomaꝝ di
 abolo quē angelica p̄tāte ſublime pphaz
 tica oracula fuſſe teſtātur. de cui⁹ mag
 mitudine apl̄s ait. an ignoratis altitudi
 nē ſathane. qd̄ mirū ergo fi imminentem
 pphaz mortē p̄uidē potuit cū b̄ fit vñ fallit
 et ſe in dei p̄tāte vult adorari. nā tāta ebe
 tudie demēs effect⁹ eſt ſaul. ut ad phito
 nissam oſugēt. Dēp̄uatus em̄ cā p̄cti ad
 b̄ ſe cōtulit qd̄ dānauerat Sz fi q̄ ſp̄ter
 historiā ea q̄ verbis exp̄ſſa ſūt putet non
 p̄termittenda ne racō historie manis fit.
 recte facit qđem fi tñ mime iſtud ad veri
 rōneſ redate. Sz ad viſū et intellicm ſaulis
 Neq̄ em̄ reprobo factus bonuz intellicm
 poterat h̄tē. Historicus em̄ mentē ſaulis
 et ſtatū ſamuelis ſcriptif ea q̄ p̄dcā et ui
 ſa ſūt exp̄mēs p̄termittēs ſi vera an falsa
 fint qui ait. Audiēs in quo hitu eſsz exci
 tatus intellexēt mqt. h̄uc ſamueleſ eſſe
 qd̄ intellexit retulit et q̄i bñ nō intellexit
 cōtra ſcripturā aliū adorauit q̄ deū. et pu
 tas ſamuelē adorauit diabolum. ut fruc
 tū fallacie ſue h̄tē ſathanas. Ad b̄ em̄

mitur ut addretur q̄fi deus. Si em̄ ſamu
 el illi vere apparuissz nō v̄tiḡ vir iuſtus
 p̄misissz ſe a dorare q̄ p̄dicauerat deū ſolū
 eſſe adorādū. Et quomō hō deī q̄ cū abra
 ham in refrigerio erat diceret ad viruz
 p̄ſtilentie et dignū ardore iehēne cras me
 cum eris. tē. Iōns duobz titulis ſubtilita
 tem fallacie ſue p̄dit imp̄rouidus ſatha
 nas q̄ et adorari ſe p̄misit ſub habitu et no
 mine ſamuelis otra legē et virū p̄ctis p̄ſ
 ſum cū magna diſtantia p̄tōz et iuſtoz
 fit cū ſamuele iuſtissimo futurū mētit⁹ ē
 Verū p̄t dici. verū p̄t vidēi. ſi de ſamuelis
 noīe taceatur. q̄i ſaul cū diabolo futur⁹
 erat. Ad eū em̄ trāfigrauit quez adora
 uit. Semper ergo diabolus ſub relamine
 latēs p̄dit ſe dū ea oſingit que hereāt p̄
 ſomis p̄ q̄ ſallere mītūt. Si aut̄ q̄libet
 oppomit et dicit quomō euemūt illa q̄ illi
 diuini p̄dicūt futura. à quomō p̄nt egris
 p̄bere medelā à ſamis immittē egritudinē
 fi aliqd̄ p̄prie virtutis ac p̄tātis nō habe
 ant. b̄ a nobis recipiant responsū. q̄ ideo
 quisq̄ nō d̄z eis credere q̄i aliqui euemūt
 q̄ p̄dicūt à ſanare videtur languidos vel
 ledere ſanos. q̄i b̄ p̄missu dei fit. ut h̄i qui
 hoc audiūt vel vidēt p̄bētur et appearant
 quali fide ſint vel deuocōe erga deū. ſicut
 in deutronomio legitur moſes ex verbo
 dei pphlo dñi p̄cepisse ita dicens. Si surrex
 erit in medio tui pphaz aut q̄ ſomnum di
 cat ſe vidiffe et p̄dixerit ſignū à portētū
 et euenerit qd̄ locutus ē. et dixēt tibi ea
 m⁹ et ſeq̄mūr deos alienos q̄ ſignoraz et
 ſuīam⁹ eis. nō audies verba pphaz à ſom
 niatores q̄ temptat vos dñs deus v̄. ut
 palā fiat vtrū diligatis eū an nō. In to
 to cōde v̄o et in tota aia v̄a dñm deū re
 ſtrū ſeq̄mī et ip̄m timete et mādata eius
 custodite et audite vocē illius ip̄i ſuīetis
 et ip̄i adh̄erbitis tē. Vbi ſane m̄telligi
 voluit et illa q̄ a diuīatibz nō b̄m deū dī
 cūt̄ ſi acciderint q̄ dicūt̄ nō ſic accipien
 da ut fiāt q̄ p̄cipiūt ab eis a colant̄ q̄ co
 lun̄t ab eis. nec p̄ter ſuā p̄tātē deus oſtē
 dit eſſe q̄ p̄tigūt iſta. Sz quaſi q̄rereſ cur
 ea p̄mittat. cām tēptacōm̄ exposuit ad
 ognoscēdū v̄tiḡ eoz dilectōnē vtrū ha
 beant eā erga deū ſuū. Cognoscēdū v̄eo
 ab ip̄is potius q̄ ab illo qui ſcit om̄ia an
 tequam fiant.

Vod autem ab ep̄o excōicatus
 eo in consulto ab alio recōcilia
 ri non poſſit. n̄ forte p̄ eius me
 tropolitanū vel p̄ ſumū pontifice ſacredō et
 auēte pphaz. Dēſtri nāq̄ p̄tātem excōi
 cādi vel recōciliādi ab ep̄is accipiuſ. nō
 ep̄i a p̄fibr̄is. atq̄ ideo excōicatos a ſa
 cerdotibz ep̄i recōciliare p̄nt. Excōicatos
 vero ab ep̄is ſacerdotes reconciliare non
 valēt. Reconciliatio nāq̄ penitētū ep̄ale

ta men ē ve
 rum cum ē
 appellatum
 ad ipsum.
 vt extra de
 ſen. ex. per
 tuas. ſi ta
 men metro
 politan⁹ ab
 ſoluat cum
 non fit ap
 pellatuſ ad
 ipſuz dicūt
 quidam q̄
 tenet abſo
 lutio licet
 abſoluē nō
 debeat. ſed
 vix credo
 cum canon
 vocat eum
 peregrinuz
 ſiue extra
 neum iudi
 cem. ut. vi.

.q. in. ſato
 te. et. in. q.
 vi. peregr
 na. nec ha
 bet uribz
 etionem m
 li in certis
 calibus. vt
 ex. de offi
 ord. paſto
 ralis. ſecus
 in episcopo
 respectu ſu
 orum infer
 orum. vt ex
 tra de offi
 archidia
 co. cum ab
 ecclesiariū.
 Johannes.

Si iubet a presbiteris vidua tñ ab eis p̄t recipere sacram velamen
ot. xx. q. i. vidua ḡ hic ar. q̄ cū p̄sbr nō possit aliquē recōci-
liare ecclesie q̄ multo fortio nō possit aliquē ei
cere publice extra ecclesiam. sic vid̄i q̄ nō possit excommunicare. intel-
ligunt aut̄ quidam qd̄
h̄ dicitur q̄
tunc sacer-
dos non
possit pub-
lice recon-
ciliare cum
episcopu*s*
dixit peni-
tentiam ali-
eui. fecus si
sacerdos in
dixit peni-
tentiam.
Item pub-
lice recon-
ciliare p̄t
vt dicūt ex
mandato e
piscopi. j.e.
aureli. Jo

Resbiter
in consulto.
vel vacat
h̄ ar. a con-
trario sen-
su vel lo-
cale fuit ul'
temporale.
sicut illud
xv. di. p̄-
uenit. hodie
enim solis e
piscopis il-
lud spedit
ut. xviii. di.
quamuis.

Johannes.
Mistrare
id est confi-
cere corpus
xpi vel eti-
am trahere
sine manda-
to sacerdo-
tis. vt. i. q.
i. in ecclia.

Bene-
dictonem.
solemnam
que fit per
talia ver-
ba. fit no-
men domini
benedictum
et sic nō ob-
stat. xv.
di. peruenit
ecce.

Res-
biti-
iussione.
si intelli-
gas hoc te
excommunicato
planum est
vel intelligas te illo cui ep̄us iniunxit penitentiā. nam absente ep̄o si-
ne mandato eius p̄t reconciliare si nc̄itas fuerit vt. j.e. c. ul. vel intellige
hoc iussione gnali. ar. xvi. q. i. q. ecce. et. c. cunctis.

Aurelius. si ep̄us illud intelligas cū quis ē excōicatus ab ep̄o vel
cū ep̄us indicat ei p̄niā alias sec̄ vid̄i. vt. j.e. c. vi. et. d. o. di. iii
sanctū. Jo. et ē h̄ ar. q̄ cū in sacramentis conferendis absens citat̄ q̄

officiū ē nō sacerdotale. **C**Vnde in con-
cili. carthaginē. ij. fortunatus ep̄s dixit

Penitētiū recōciliatio crismatis ofectio

Set puellaz cōsecratio a presbiteris

Si iubet sanctitas non fiant.
v̄a suggestio. nam nemini p̄terito cōcilio
statutū ut crisma ul' recōciliacō penitēti
um necnō et puellaz cōsecratio a presb̄ris
nō fiat. Si q̄s aut̄ emerserit h̄ faciens qd̄
de eo statuēdū sit aurelius ep̄s dixit. Au-
diuit dignacō v̄a suggestionem fratrib⁹
et coepi n̄i fortunati qd̄ ad h̄ dicitis. Ab
vn̄ueris ep̄is dcm̄ est. Crismatis ofectio
et puellaz cōsecratio a presb̄ris non fiat.
Recōciliare quēquā in publica missa pres-
bitero nō liceat. hoc om̄ib⁹ placet. **C**Quo-
ellaž tñ cōsecratio ep̄o osulito p̄ presb̄rū
fieri valeat. **C**Vnde in carthag. cōcī. ij.
Permissoine ep̄i Argimes cōsecrare p̄sbr

Resb̄r icōsulto ep̄o Argimes valet.
nō cōsecret. crisma vero nūq̄ oficiat

Itē ex ocilio agathēsi **F**rec dyaco
no mīstrare nec penitēte in ecclia p̄sbro
Mīstrare diaconus bñdicere licet
Mā cōsecrare altare presb̄r non presu-
mat. bñdicōnem q̄ sup̄ plebē in ecclia fū-
dere à penitēte in ecclia bñdice presbitero
penit̄ nō licebit. **C**Ecce q̄ excōicatus
ab ep̄o p̄ saētē recōciliari nō p̄t. Sz no-
tandū ē q̄ recōciliacō alia ē publica alia
p̄uata. Publica recōciliacō ē q̄n̄ peitētes
ante ingressum ecclie publice rep̄sentant̄
et p̄ imposicōnē manus ep̄alis ecclie publi-
ce recōciliant̄. h̄ sacerdotib⁹ vid̄i esse p̄
hibita. Vnde circa fm̄ illius capituli nō
simpliciter phibetur penitētes recōciliari
h̄ in publica missa. Privata vero recōcili-
atio ē q̄n̄ de occultis p̄ccis penitētes vel in
extremis agētes ad grām recōciliacōn̄is
accedūt. h̄ recōciliacō p̄t fieri p̄ sacerdo-
tem. **Vñ** euarist⁹ p̄pa ait. **I**ustissone ep̄i
presbiteri de occultis peccatis penitentes

Resbiteri de occultis **R**econciliat̄
p̄ccis iussione ep̄i penitētes recōcili-
lent. et sic sup̄ pm̄isimus infirmates om̄i-
nicēt et absoluāt. **C**Itē ex ocilio cartha-
ginē. ij. **S**i ep̄us absens est per presbi-
terium reconciliat̄ in periculo cōstitutus

multo potius absentes in elec̄e sūt vocanti. De illa materiā notau-
Siquis necessariū. nc̄riū ē ab salutē salte q̄ tollit. vii. q. i. fc̄us
tebeat suspēndi in patibulo. vt. xiij. q. i. questum.

In de-
spiratione.
sanitatis

Non ac-
cipiat. non
tñ item est
in illo qui
est absolu-
tus ab ex-
communica-
tionē ille
non recidit
in excom-
micationē
talis enim
si fuerit ab
solutus te-
netur adire
sedem apo-
stolicaz. cū
optunū fu-
erit. vt ex-
tra te sen-
ex. de cete-
ro. et sic est
hic ar. q̄ re-
aliqua resti-
tuta in pri-
stimum gra-
dum prio-
ra iura ei-
vel contra
ip̄m restitu-
untur. vt. j.
e. q. p. c.
i. extra te
elec. qd̄ di-
ligētia ar.
stra te o.
di. in. qn̄s.
h̄ h̄ fuit ad
tp̄s sopita
non om̄ino
sublata. ex
te soluc. o-
bardus.

Imple-
at. qn̄q̄ tñ
indulgetur
communo
corpis dñi
ante finitū
tp̄s peni-
tentie. vt. l.
xxxi. di. p̄s-
biter. xi. q.
ii. de viro.
Johes.

Si re-
cedūt
sime recon-
ciliatoria so-
lemni sez c-
piscopalne
se or. i. j. c.
pr.

Deni-
tentiam. pri-
uatam. nam
solemnam
non faciunt
clericī. vt. l. di. ofirmandum. lxxxi. i. di. p̄sbit. n̄ fuerit depositus. vt. d.
Pentētiā. i. fructum penitētie
Amentib⁹. si quis a natuitate fuit amens talis p̄t baptizari et
corpus xpi in necessitate recipe. si vero non fuit amens a natuitate
sed creditur esse in mortali p̄ccō nō ē ei dāndū corpus xp̄i. et
S qui audierunt. nunquid creditur

clericī. vt. l. di. ofirmandum. lxxxi. i. di. p̄sbit. n̄ fuerit depositus. vt. d.
Pentētiā. i. fructum penitētie
Amentib⁹. si quis a natuitate fuit amens talis p̄t baptizari et
corpus xpi in necessitate recipe. si vero non fuit amens a natuitate
sed creditur esse in mortali p̄ccō nō ē ei dāndū corpus xp̄i. et
tra te bap. maiō. q̄

Simplici verbo isto, siue isti sint bone fame siue non. Item nunquod sol
testi in hoc casu credetur cum pluraliter hab loqutur vidi quod plures requi
ratur non vni soli. Quod tamen vni soli credatur vidi ex hab quod istud non
cebit in prouinciu alicuius. vt hab. de omni. di. iiiij. cum itaque. et cum placuit. alias
voluntas sunt
functi non
potest pros-
bari per ta-
ktalissimoe
remittetie legibus mod diu sacerdos a*m*mittit

le testimo-
mum qđ di-
cat se au-
diuisse a te
functo licet
sup eodem
negotio a-
lius verus
penitentie legib⁹ qđ diu iacerdos qđ penite-
tiam dederit pbauerit. Item penitentes
qui infirmitate viaticū eucaristie accepe-
runt nō se credant absolutus sine manus
imposicōe si supuixerit. ¶ Itē ex niceno
ocilio. **Cura ⁊ pbacōne epi moriētes**

DE hijs vero q̄ rece reconcilientur
dūt ex corpe antique legis regula
obſuabitur etiā nūc ita ut si forte q̄s re-
cedat de corpe nc̄rīo vite ſue nō defrau-
det viatico. Qd si despatus aliq̄s recepta
om̄iūione ſupuixerit fit inter eos qui ſola
oracōne om̄iūcant. De hijs omnīb̄ emīm
q̄ a corpe recedūt in tradēdo eis om̄iū-
onē cura et pbacō fit ep̄i. **C**Itē leo ep̄i
Non est deneganda recōciliatio hijs qui

Non est deneganda reconciliatio bñs qui
in tpe necessitatis eam implorant.
Is q̄ in tpe necessitatis et in piculi ut
gentis instatia phdiū penitentie et mun⁹
recōciliacōis implorāt. nec satisfactō imē
dicēda ē nec recōciliacō denegāda. quia
misericordie dei nec mensur as possimus
ponere. nec tpa diffimire. apd quē nullas
patitur venire moras dicēte dei spiritu p
ppham. Cu⁹ ouersus ingemueris tūc sal
uus eris. Qd si ita aliqua egritudine ag
grauati sunt. ut qd paulo ante poscebant
sub pñti significare nō valeat. testimonia
eis fideliu circūstantiū pdesse debebunt. si
mul tñ et penitētie et recōciliacōis bñfici
um osequent. suata tñ regla scōz cano
mū paternoꝝ circa eoꝝ psonas q̄ in dñi
ca fide discedēdo peccauert. Itē ex cō
cilio pspalenſi. Nō respuat ciūs obla

Stio qui festimās ad penitētias sacer-
Taliquis votē inueniē n̄ potuit
fuerit mortu⁹ qui iam fit cōfessus ⁊ testio-
num h̄z bonū ⁊ non poterat venire ad sa-
c̄dotez. Sz p̄occupauit eū mors ī domo ā
ī via faciat p̄ eo parētes eius oblaciōes
ad altare ⁊ dent redēpcōnem p̄ captiuis
Ecce q̄ ep̄o p̄cipiēte penitētes & occultis
pctis siue ī p̄iculo constituti p̄ presb̄rm
p̄nt recōciliari. Sz si nc̄itate mortis pec-
cator vrgeretur ⁊ ep̄s ita remotus ē q̄
presb̄r eū oculere nō possit negabitur pe-
nitētia mouēti. et bñficiū recōcilaçōis n̄
p̄stabitur penitēti. quez ouersū deus rece-
pit ad remā. iuxta ill̄. In quacūq̄ hora
ouersus pctor fuerit t̄c. et iterū Cōuerti
mim ad me et ego cōuertar ad ws. ec̄cia
fibi recōciliare negligit quem deus int⁹
fuscitauit ec̄cia foris otemnet absoluere.
Dānabit absentia ep̄i quē ḡra diume p̄
sentie illustrat. p̄ lauacrū regeneracōis

~~ne reconciliacōe solēmni a iuramento. vt. i. 2. v. i. cōiuncti filii.~~

S taliquis confessus se velle accipe penitentiam.
Oblacionem. **I**ntelligendum est de tali qui deliquerat et non
fecerat. si enim talis fuerat excommunicatus appuisserit signa penitentie

morituris succurrerit. etiam a laicis si presbiteri
defuerint. Cur ergo beneficō rerōciliacōis
p̄ presb̄rm eis subueire nō poterit si otigerit
epm deesse. Si fm aug. q̄ agens in extre-
mis ofitetur socio turpitudinem emis sit
dignus venia ex desiderio sacerdotis. cur si
militer nō sit dignus recōciliacōe ex desi-
derio ep̄i qui sacerdoti nō negat maculā
sui reatus. **M**tre morientib⁹ peitentiam
negare presbiteri nō debet. **V**nde iulius
papa ait. **R**eus est animaz presb̄r q̄ mo-

Si presb̄ r̄iētib⁹ p̄mitentiā negat
p̄mitentia⁹ abnegauerit moriētib⁹
re⁹ erit aīaz. qz dñs dicit. Quacūqz die
pctōr fuerit oīsus ad p̄mitentia⁹ vita vi
uet ⁊ nō morie⁹. Vera em̄ ofessio in ultio
tpe p̄t esse. qz dñs nō solū t̄pis s̄z etiā cor
dis iſpectoſ est. sicut latro vni⁹ momenti
p̄mitentia meruit esse in padiso i hora v
time ofessiois. **C**itez celeſtim⁹ papa ait

Potentia mortentia non est deneganda.

Adgnouimus peitentiā morientib⁹
denegari nec illorū desiderijs annui
qui obitus sui tpe hoc aie sue cupiunt re-
medio subuemiri. Horremus fateor tante
impietatis aliquē reperiri ut de dei pietate
desperet. quafi non possit ad se quouis
tpe occurriti succurrere. et pīlitantē s̄b
onere pētor⁹ homiem redime. quo se velle
expediri & liberari desiderat Quid ergo h̄
rogo aliud est q̄ morienti mortē addere
eiusq; animā sua crudelitate occidere ne-
absoluta possit esse cū dñs ad subuemē-
dum ut parati simus imuitat ad penitēti-
am sic pmittit pētori. In q̄cūq; hora tē.
& iteq;. Nolo mortē pētoris s̄z ut tē. Sa-
lute ergo homi adimit quisq; mōtis tpe
peitentiā fibi vnegauēit & despauēit d̄ mi-
sericordia dei qui eū morienti ad subuemē-
endū sufficere vel in momēto posse nō cre-
diderit. p̄didisset vtīq; latro in cruce pre-
mū addexterā xp̄i pēdens si euz vnius ho-
re penitētia non iuuisset. Cum esset in pe-
na penituit et p vnius cōfessione s̄monis
habitaculum paradisi eo pmittēte pme-
ruit. Vera erga ad deū ouerio i vltimis
pofitor⁹ mente poti⁹ est extimāda q̄ tpe
xp̄ha hoc taliter asserente cū ouersus in
gemueris tūc saluus eris. Cum ergo do-
mīnus fit cordis inspecto quouis tpe nō
est denegāda penitentia postulāti. cū illi
se obliget iudici cui oculta omnia noue-
rit reuelari. Cui autē peitentia nō vne-
gatur nec recōciliacō fibi denegāda est.
In cōsulto ergo ep̄o penitētē presbiter

Supib[er] vltimo. tñ dicit augu-
cq sero pe-
nitentibus penitentiaz
bare possue-
nus. securi-
tatem dare
nō possum⁹
non dico qz
condemna-
bitur. h[ic] nec
dico qz libe-
rabitur. vt
te pe-di-v-
ij. nemo. q.
seqñti. Itē
raptorū nos-
cet sera pe-
nitentia qz
negatur ei
sepultura li-
cet admit-
tatur ad pe-
nitētiā ex-
tra te rap-
toribus. fu-
per eo. Jo.

Mo-
menti • non
emim con-
sideranda ē
menfura tē
posis sed do-
lōis. ut te
pe-di-i. me-
furam.

Dicitur. publicum. hoc ideo fit ut non tam pro illi ad salutem
aliis sit in exemplum. ut te peccati in actione. in si. et patet h
et tamen pro notorio crimen est iniungenda solemnis penitentia.
Abstinentia. altera producta. Questione vii.

reconciliare non debet nisi ultima necessitas cogat. **Vnde** in carthaginensi ocilio. iij. legitur. In consulto episcoporum penitentes presbiter non reconciliat nisi ultima cogat.

Dicitur. Ressbr in consilio episcopi necessitas. non reconciliat penitentem nisi absente episcopi ultima necessitas cogat. Cuiuscumque penitentis publicum et vulgatissimum est crimen quod universam dominatur urbem. ante abscedam id est ante atrium ecclesie manus eius imponatur.

VII
De tpe satissimis an sit imponendum morituris theodorus cantuariensis archiepiscopus in penitentiis suo ita diffinit dicens.

In pyculo ostendit penitentie qualitas non est imponenda sed innoscenda.

Ab initio in pyculo mortis positis pura est inquirenda confessio peccatorum. non tamen illis imponenda est qualitas penitentiae sed innoscenda et cum amicorum oracionibus et elemosinariis studiis produs penitentie subleuandu. si forte migraverint ne obligati a communione et consortio venie siat alieni. a quo pyculo si diuinitus erexit dualuit penitentie modum a sacerdote sibi impositum diligenter obseruat. et ideo summa auatem canonicam ne illis ianua pietatis clausa videatur oratoibus et consilacionibus ecclesiasticis sacra vocatione olei inuncti summa canonica statuta secundum patrum communione viatici reficiantur. Alijs vero per qualitate pccati et prodicentis arbitrio tempora penitentie decernenda sunt.

Vnde leo papa. Presidentium arbitrio

Opfigantur tempora penitentia.

Emporta penitentia moderata est ostendenda sicut tuo iudicō put oves tuū animos prospereris esse deuotos. piter etiam habentes etatis senilis intuitum et pyculum quorūcumque aegrotudinem respicientes necessitates. In quibus si quis ita grauteratur ut dum adhuc penitent de salute ipsius desperetur optet ei per sacerdotalem sollicitudinem omnionis gratia subueniri. Item nicolaus pp. Et qualitas criminis et officio penitentium in satisfactione imponere.

Dicitur a sacerdote consideretur.

Ab his vero qui crimina penitentias gerunt et ad cingulum militie revertuntur constat eos contra sacras reglas agere. Verum quod crimina non equalia sunt prohibitorum a liis horum propter nimia habitudinem in desperatione cecidisse. alios ob hoc ad pagos fugisse tibi habmittimus decernenduz minimorum qui loca et tempora et regionis istius.

Contra omnia per orationem virtus teletur peccati alterius. ut. xiiij. q. si pro obsecubus et ceteris anime per penitentie sunt omnes arbitrii. Empora. iudicō. ex hoc patet. rite. non per epis diminuere penitentiam quam indicat papa. ut. xxvij. quod latorem sicut procuratori ex causa manu dare otrariunt illi quod mandauit dominus. ut. ff. manus boni nemini.

Senilis nota quod habetur raco senectus. ut. lxxvi. di. tanta et iuuentus. ut. xxviii. q. in anno centia. et. l. di. penitentes. et nobilitatis. ut. xli. di. non cogat. Itē paupertatis ut. extra defensionem. ex. c. u. ti. melius in. e. q. d. his. Itē ministris. ut. ex. tra. c. e. cetero. cō. xxviii. q. vis. i. pessimaz. scelus. et. in corrigibilis hic corrigilia.

Sacerdos per implorati penitentia dat. Stetiam imploranti absque psone acceptione penitentia summa leges iniungat. negligentes vero penitentes tardius reconciliantur. Domini autem tempore ieunij manus penitentibus a sacerdotibus imponatur. Diebus etiam remissionis penitentes genua flectant. mortuos in ecclesia effterant et sepeliant. die autem dominico non ieunent. Nam qui dominico die sacerdote ieunant non creditur esse catholicus. penitentes vero quod leges penitentie attente executur si casu in item vel in mari mortui fuerit ubi eis subueniri non possit memoria eorum et oracionibus et oblationibus omendetur.

Vnde in. viii. finodo legitur.

Pro tempore penitentie per qualitate delicti impendatur penitentie tempus impedatur. Itē tempus et modus penitendi delinqueti prodicentis immaturatur.

Non sit positum in ponatur iudicō iudicō eorum qui presunt vel quanto tempore vel quali modo penitere debent qui delinquunt. quod etas ad eruditōne multa habent fecit differētia pene. Quo affectu penitentē suscipe et impenitentem abice debeamus. ex eadē finodo euidenter ostenditur cum dicuntur. Intimo caritatis affectu per

Dominante intentō debemus suscipe. Ex corde ita optet suscipi sicut dominus ostendit cum dicit. quod ouocauit amicos meos et vicinos dices. Congratulamini michi quod inueni ouē meā quā p̄dideram. Item

Penitens legem dei diligat iniquitatem.

Fffectū illū in se odio habet recipiat penitentes quod gerebat ille quod dicebat. Iniquitatē odio habui et abhorui natū suū. sum ea quod sc̄pta sunt in sexto psalmo atque in alijs quod plurimis vel ea que aplaus dixit ad eos qui sum deum contristati sunt.

in capite. **R**emissionis. in ieiunijs. se vilioribus officijs subde
Sepeliat. debent enim penitentes. vt i. de pe. di. ii. c. i.
Dominico. s. xxx. vi. si quis tanq. et. e. si quis presbiter. lxxv.
Penitentes. i. non erit. s. ut patet p sequentia. Jo. di. v. m.

Item in octa
ua. b. non erit vns
te. seb. Item.

Oc sit. quan
quid potest sacer
tos totum te pus
remittere. non. ve
xxiiij. q. iii. si is q
predatus.

Cuius etas.
s. e. ep. p. xxx.
ii. q. i. c. ult. in
f. q. n. etas no ex
culat. ut. xxi. q. v
si q. cu. lib. Jo.

Affectum. hic
vult dicere
q. tantum debet
mus habere. affe
ctum in cimento
et recipiente pec
catores sicut ha
buit apostol. cu
excommunicavit
et postea recepit
corinthum q. pub
lice tenuerat no
uercam suam.

Operatum e.
ipm leg. contra
ri. nos secundum
trum. opatum est
inqua. sollicitu
ne. de futuris pec
catis.

Deliquid. ali
q. sed expulsioez
habet de pteritis
peccatis.

Multa cōtra
ria. penitens autē
contraria debet
facere suis pro
quibus penitet q.
contraria contra
ris curantur. ve
de pe. di. i. si quis
semel erga eum.

Lligant. me
luis est. ar.
quiudex potius h
uabit misericordiam
quam rigo
rem. i. di. ponde
ret. m. fi. et. lxx
vi. di. non. latiss. x
i. q. iii. nemo peri
torum. extra de
sortiles. c. n. q. n.
aut potius suad
rigor. q. misericor
dia. scz. vbi non est
spes correctionis.
xxiiij. q. iii. est in
uista.

quātū opatu est in nobis sollicitu
dinem s. excusacōez sed indigna
cōem. s. emulacōez s. vīndicām i
omībus ws exhibuistis cautos esse
negocō. sed i. ipīs i. quibz deliqd
agens multa otraria ficut et zache
us fecit. **I**te **I**mpenitentes tāq
Ethnici habeātur

Erum qui pcta sua non punit
tales esse debemus sicut pcepit dñs
dices. S. tibi sic gentilis et publi
canus. et sicut aplus docuit dicens
Subtrahite ws ab omni fratre am
bulante morditate. et nō fm tradi
cōez quā tradidim⁹ wbis. **I**te
ohes crīostomus. **M**elius est
errare in misericordia remittēdi q

Alligātūm seuūtate vlciscēdi.
Enīm onera grauia et impo
tabilia tē. Tales sūt sacerdotes e
tiā nūc q. omnē iusticiā pplo mādāt
et ipi nec modicaz suant vīdelicet
non ut faciendo fint sed vt dicendo
appareāt iusti. tales sūt qui graue
pōdus venīt. b. ad penitentiā impo
nūt. q. dicunt et nō faciūt. t. sic dū
pena penitētie p̄sentis fugitur con
temnitur pena pcti futura. Sicut e
nim si fascem sup humeros adoles
centis quā non p̄t baiulare posuēis
ncce habet ut aut fascem reicit aut
sub pondere stringatur. sic et homo
cui graue pondus imposueris peni
tētie aut penitentiā reicit a suscipi
ēs dum ferre non p̄t scandalizatus
āplius peccat. Deniqz t. sierramus
modicā penitentiam imponētes. nō
ne melius ē ppter misericordiam racōez
dare q. ppter crudelitez. Obi em
paterfamilias largus est. dispensa
tor nō debet esse tenax. Si deus be
mignus ut quid sacerdos eius austre
rus vult apparere. **I**tem marti
nus ppa **K**alēdaꝝ obfūacōnes

On licet agere nō licet
Iniquas obfūationes agere
Kalēdaꝝ t. ocis vacare neqz lau
ro a viriditate arboruz cingere do
mos. omnis enīm hec obfūacō pa
ganoz est. **I**te macharius ppa
Anathema sit qui ritum pagano.

Si quis rum obseruat.
Kalēdas ianuarij ritu paga
noz colere vel aliqd plus noui fa
cere ppter nouū annū. aut mensas

Tenax. i. est racō quare ubex p̄t agere beneficiū legis. sed illud
non potest diminuere. ut. ff. de re iudi. si se non. s. si quis. similiter ge
neralia verba que princeps ponit in suis priuilegijs tu non debes stri
cte et tenaciter interpretari. vt extra dō deci. ad audientiam. et. xvi.

.q. i. frater no
ster exē de donac.
cu. dilecti. Jo.

On licet. ab
Is loco vscz
in finem repetit
capitula que omi
serat in qnta qst
one in quibz om
nibus reprehē
dūtur xpianū qui
adūstar pagano
rum dies obfūant
et annos et alias
fruolas supsticō
nes.

Domos. t cu
hoc fit iteo quia
creditur aliquid
salutis ide recipie.

Si quis. hic
repetit ma
gister capitula q
tradiderat obliu
oni in qnta questi
one.

Dies egyptiaci et ianuarij Kalēns

On ob non sūt obfūante.
seruetis dies qui dicūtur egi
ptiaci a Kalendas ianuarij i quibz
cātilene quedā t omessacōes. et ad
mūicem donaria donātur. q. i. mī
pīo anni boni fati augurio a aliqt
mēses a tpa aut dies t annos aut
lune et mensis solisqz cursus. Quia
qui t has et quascūqz diūmacōnes
aut fata a auguria obfūat a attē
dit a osentit obfūatibz mūtiliter t
fine cā t magis ad sui dānacōnē q
ad salutē tendit. hue per quosdam
numerous litteraz t lune t pītha
goricā mīromanticaz egrotantiū
vitaz vel mortē ul pīspera ul adūsa
futura inquirunt. hue qui attēdunt
sommalia scripta et falso in damē
lis nomine mītitulata. et sortes que
dicūtur scōz aploz t auguria aui
um a aliqua p domo faciēda a oīu
gia copulāda a in collectōibz her
baz carmina dicunt. a pitaciola p
quauis infirmitate scripta super ho
mīnes aut aialia ponūt. preter sim
bolū t oracōnē dīnicam aut falsita
ibz magicis in grandimarijs et tē
pestatibz credūt. Qui aut talibus
credunt aut ad eoz domuz euntes
aut suis domibz introducūt t inter
rogent sciant se fidem xpianam et
baptismum preūaricasse. et paga
num et apostamat id est retro ab
eunte t dei mīmīcū et iram dei grā
uiter meternum mīcurisse nisi ecclē
siastica penitentia emendatus deo
reconcilietur. Dicit enim aplus hue

On obserue
tis. egipcia
ci. quos egipcijs in
uenerunt vt qui
aliquod opus die
tali inchoaret ma
luz haberet exitū
tū ex antiquitate
ecclā signat hos
dies in kalenda
tis suis.

Vidam votum castitatis. tractato de negotijs et misterijs ecclesiasticis. abiungit de sacramentis et primo de matrimonio licet alia sint digniora et necessaria et ideo quod matrimonium magnum est in Christo et ecclesia sacramentum et tempore antiquius est et versus omnium. quod antiquus et ante peccatum institutum est. versus omnium quod cum omnia sacramenta sunt

in ecclia dei h̄ tñ a
pud gentes om̄es
est. sanctitas autē
eius non est nisi in
monte sancto eius
id est ubi ecclesia
edificata ē. et qz
de m̄rimoniis sepe
queritur in iudicō
ideo assignādo ml
tiplici a eius impe
dimenta tractauim
de eo continuans
tacem causas. Ad
eius ḡ euidentiā
plibanda vītēbuz
ē quid sit m̄ri mo
num. et vñ dicat^r
et ubi ⁊ qñ ⁊ qui
bus verbis fuerit
institutum. Que
sunt cause m̄rimo
niij q̄ vel quot sunt
eius bona. que vel
quot eius impedi
mēta. quid sit ma
trimonium. h̄es. j.
• e. q. n. s. i. vbi ex
pliabimus fingu
la posita in descri
ptione. dicitur au
tem matrimoniz
quasi matris mun
um. id ē officiū. s̄
quare dī potius a
matre q̄ a patre
qui ē actor gene
racōis ut diceret^r
p̄rimoniū. s̄en. qz
plura onera ma
trimoniij subit et
tolerat mulier. est
enim inceptu ḡ
uida in p̄tu dolor
osa in lactāto la
boriosa. ex de con
uer. in fi. c. n. fuit
autē institutum in
padiso. xxxii. q. n.
• s̄h̄is ita. et an
te peccatū. de pe
di. n. s̄. romanos.

•v. adam. Causa tñ sobolis pcreade vt reparatione lapsum angelorum
de hñ ux o. di. i. bñj duo. et fuit institutum hñs verbis. hñ nuc os rñ. ex
tra de biga. debitū. Alij dicunt q alij verbis scz hñs. crescere et mul-
tiplicamini. hñ credo q illis verbis vñus ē dñs tñ vt pcpet p carnalez
omix. ionē sic pte ex eo qd etiā post diluvium eisdem verbis vñus ē dñs
ad noe et filios eius iam pde in uxoratis. fuit etiā m̄rimonij secundo
institutū post peccatū ad remedij vt vitaretur formicacō. vt. xxxij. q
ij. s. hñs it. i. Cause autē matrimonij quedā sunt per quas contrahitur
matrimonij ut spolalia et oſenfus. quedā ppter q̄s. et harum quedam
sunt pincipales ut vitacō formicacōis fuscepcō sobolis. alie secundarie
que sunt multe ut pulcritudo femine diuicie. amicorum copia. pacis
reformacō. Bona matrimonij. sunt tria fides. ples sacrm. i.e. q. ij. omne.
Impedimenta matrimonij sunt. xvi. que dicuntur in glosa. hec sunt cau-
se que impediunt m̄rimonij scz votū ordo hitus dispar cultus error pso-
ne error odicōmis ognacō ligacō. publice honestatis iusticia. enormi-
tas doliti impossibilitas coeundi temp⁹ feriar⁹ interdctm ecclie co-
actio et as furoi verūtamē quedam ex hñs impediunt strahēdū hñ con-
tractū non dirimunt vt infra dicetur. et hñ omnia hñs verbis tenotat.
Votū odicō violētia spūalis. p̄missitas error diffilisq̄ fides. Culpa di-
es vetit⁹ honor ordo ligacō sanguis. Qui sit affinis q̄q̄ coire nequit
hñs habitū iungas etatē sic q̄ furoi. hñ si canonico vis consentire ri-
gon. Te de iure vetant iura subire thñi. habitus impedit sed nō diri-

māducatis siue bibitis siue aliquid
aliud faciatis in nomine domini no-
stri ihesu xpī facite. i q̄ viuim⁹ mo-
uemur et sumus **E**t de temporum q̄
et obseruatoribus scribit augusti-
nus in encheridion.

Quia peccatum est obseruare me-
Vis extimaret ses et annos-
quam magnum peccatum sit dies
obseruare et menses et annos et te-
pora sicut obseruant qui certis die-
bus siue mensibus siue annis volunt
vel nolunt aliquid inchoare eo quod se
cundum vanas doctrinas hominum
fausta vel in fausta existimant tem-
pora nisi huius mali magnitudinez
ex timore apostoli pensaremus qui
calib9 ait. Timeo ne forte fine cau-
sa laborauerim in vobis. Idem sup
epistolam ad galathas.

Entelligat lector ad tantū pē
riculū anime pertinere super
sticiosas temporum obseruationes
ut dicat apostolus. Timeo ne forte
fine causa laboraueri ī vobis. Qd
quamvis tanta celebritate vel au-
toritate per orbem terrarū ī ecclē
sijs legatur. plena sūt tñ ouentīcu-
la nostra hominib⁹ qui tempora re-
rum augendarū a mathematicis ac
cipiūt. Jam vero ne aliquid inchoe-
tur. aut edificioruz aut huiusmodi
quorumlibet operum diebus quos
egipciacos vocant. sepe em̄ nos mo-

Queritur an teneat matrimonium a vnuete stractu et q[uod] no[n] i[n]te-
neat p[ro]bat vsq[ue] ad s[ecundu]m hijs omnibus auctatibus postea allegat
incontrarium vsq[ue] ad s[ecundu]m ul. et hanc strarietatem soluit satis bene s.

•xxvii•di.5.ul.9

nere non dubitāt. **I**te ieronim⁹
Sime m̄catacone herbas vel petras

Demonium licet habere
sustimenti licet petras vel her-
bas habere fine incantacōne.

Incipit causa vicefima septima.

A large, ornate initial letter 'O' in blue and green, framed by red and gold leaf patterns, set against a dark background.

Quod vero wuentes matri monia contrahere non pos sunt multis auctorati bus probatur. In concilio namq; carthaginem capitulo quarto

strabatur. ego dico q̄ nullum votum est solempne nisi cū q̄s deuolu-
se religioni alicui. vt̄ alis duob̄ modis in sequēti caplo. vii si cotam
tota eccl̄ia diceret quis h̄s verba vno eo om̄nitiam si strabret teneret
m̄rimonū. que ē em̄ racō quare oſtitucō eccl̄ie magis deiceat spectare
ad illa vota que solempniter fuit q̄ ad p̄uata dūmoto possit ecclesie
oſtare siue p̄ testes siue p̄ oſfessionem p̄riam alicuius qd̄ votū fecerit
q̄cito enim oſtat ecclesie p̄ oſfessionē vel p̄ testes d̄i notoriū ſic dece-
ret eccl̄ia dirimere matrimonū poſt illud votū otractū. Jo. tu breuiſer
dicas q̄ p̄fessio tacita vel exp̄ſſa alicuius religiōis impedit contra-
ctum et oſrabendum. vt̄ extra de regula. udua. xvii. vi. qd̄ int̄roga-
sti. et ex d̄o r̄gul̄. oſulti. et. c. ſtatuumus. et p̄cedēti caplo. que exp̄ſſe h̄s
dicūt. et cū aliq̄s dicit teuoueo me huic religioni ibi p̄fessio omen-
tie tacite intelligitur et religiōis exp̄ſſa. ordo ſit impedit ſi eſt la-
ne ecclesie. et illa ſemp tacita odiſſo vel exp̄ſſa vel cōſtō eccl̄ie ſolēni-
zat votum. ſic michi bartl̄. br̄ix. videtur dicendum.

Bicut bonum. vidue. l*z* de istis specificet de omniis i*m*is
minoribus i*xxv*. annū. vel. x*ii*. vel. x*iii*. et ducūtur minores an-
nis multipliciter quantum ad discrecō*z* v*scqz* ad septemū. ut. C. b. i*ur*.
teli. si infantī. Itē quātū ad matrimonī v*scqz* ad. x*ii*. quantū ad mu-
lieres. quantū ad masculū v*scqz* ad. x*iii*. Itē quātū ad factōnem testa-
menti v*scqz* ad. x*iiij*. annum in masculo. in femina v*scqz* ad. x*ii*. f. qui